

דיני הבדלה

הבדלה

אכילה ושתייה ומלאכה קודם ההבדלה

- א- אסרו לאכול שום דבר או לשתות שום משקה, משקה"יח עד שיבדיל על הכוס, אף שכבר התפלל ערבית ואף אם כבר אמר ברות המבדיל בין קודש לחול [רצט, א, טז].
- ב- למנהגנו אין לשתות גם מים בזמן זה [ספר המנהגים].
- ג- המשני"ב (רצט ס"ק לה) **חידש** שאף לאחר הבדלה קודם ערבית אין לאכול.
- ד- אם התחיל את הסעודה [בנט"י] מבעוד יום אינו צריך להפסיק אפילו משתייה אפילו כשמגיע ודאי לילה ורשאי להמשיך בסעודתו כמה שירצה תוך הלילה [רצט, ב], אא"כ התפלל ערבית דאז אינו רשאי לחזור לסעודתו קודם הבדלה [שם, ה].

אכילה שתייה ומלאכה

הבדלה

אכילה ושתיה ומלאכה קודם ההבדלה

א- עיקר מצות הבדלה בלילה שכח או הזיד ולא הבדיל בליל מוצאי שבת יבדיל למחר ביום ואסור לו אז לטעום מאומה חוץ ממים עד שיבדיל כמו שאסור בלילה

ב- שכח או הזיד ואכל קודם הבדלה צריך להפסיק מיד ולהבדיל כמו אם התחיל לאכול בלילה. וכן הוא עד סוף יום ג' [רצט,ח].

ג- כשאינו מבדיל במוצש"ק אינו מברך על בשמים והנר [רצט,ט].

אכילה שתיה ומלאכה

הבדלה

אכילה ושתיה ומלאכה קודם ההבדלה

- א- אין לעשות מלאכה במוצש"ק קודם שיעשה הבדלה, או על הכוס או בתפילה או עכ"פ באמירת ברוך המבדיל בין קודש לחול.
- ב- 'אבל איסורי דברי סופרים התלויים בדבור
- ג- וכן יש מתירין כל איסורי דברי סופרים שאין בהם סרך מלאכה ואינן אסורים משום שבות אלא משום עובדין דחול וכן נוהגים במוצאי יום הכיפורים כמו שיתבאר בסי' תרכ"ג] [רצט, טו, טז].

אכילה שתיה ומלאכה

הבדלה

אכילה ושתייה ומלאכה קודם ההבדלה

א- אם חל יום טוב במוצאי שבת ורוצה לעשות מלאכה המותרת ביום טוב קודם שיבדיל בתפלה אומר ברוך המבדיל בין קדש לקדש בלא שם ומלכות [רצט, יז].

ב- יש ללמד את הנשים לאמר ברוך המבדיל קודם שיעשו מלאכות [רצט, יט].

אכילה שתייה ומלאכה

הבדלה

אכילה ושתיה ומלאכה קודם ההבדלה

א- יכל בעל נפש יחמיר לעצמו שלא להדליק ולא לעשות שום מלאכה קודם סדר קדושה של הצבור אף על פי שכבר הבדיל בתפלה וגם אמר המבדיל וכל העושה מלאכה קודם סדר קדושה אינו רואה סימן ברכה לעולם מאותה מלאכה אבל טלטול הנר וכיוצא בזה מותר מיד אחר שהבדיל בתפלה או אמר המבדיל ושמש הכנסת רשאי להדליק נרות בבית הכנסת מיד אחר שהבדיל בתפלה (או שאמר המבדיל) אף על פי שלא אמרו הצבור עדיין סדר קדושה (כיון שהיא לצורך מצוה) (ומכל מקום צריך ליזהר להדליק אחר שאמרו הצבור ברכו)!

אכילה שתיה ומלאכה

הבדלה

הבדלה בתפילה

א- עיקר תקנת חכמים היתה שיבדילו בתפילה, ולכן גם מי שכבר הבדיל על היין יאמר הבדלה בתפילת ערבית, אפילו אם לא התפלל ערבית במוצש"ק מאונס כשיתפלל ב' שחרית לתשלומים, בתפלה הב' יאמר הבדלה [רצד,ב].

ב- אם שכח לאמר הבדלה בתפלה, אי"צ לחזור ולהתפלל, אי"כ אכל או עשה מלאכה [באיסור] קודם שהבדיל על הכוס. או עכ"פ לפני שאמר ברוך המבדיל בין קודש לחול.

ג- מותר לעשות הבדלה קודם התפלה [רצג,א], אך יש שכתבו שאין נכון לעשות כן ע"פ הזוה"ק האומר שאין לעשות מלאכה קודם אמירת ואתה קדוש, אך יש המביאים מעשה רב מאדה"ז בשם אדמו"ר הצ"צ שקודם הסתלקותו עשה אדה"ז הבדלה לפני ערבית [כתבי הרח"א ביחובסקי עמ' קיט].

בתפילה

הבדלה

סדר ההבדלה

- א- השומעים את ההבדלה מן המבדיל אין אומרים איתו ביחד את הברכות [ראה שו"ע אדמו"ר ריג,ה ובדה"ש צו ס"ק ח].
- ב- קודם ההבדלה אומרים 'הנה א-ל ישועתי וכו'..', השומעים את ההבדלה נוהגים שאומרים את הפסוק 'ליהודים היתה אורה וגו'..! יש הנוהגים לאמר בלחש גם את שאר הפסוקים [כך מובא (נסמן בשבת בקבלה וחסידות עמ' 781) שנהג כ"ק אדמו"ר הרש"ב], אך ככל הנראה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לא נהג כן כשיצא ייד"ח.
- ג- יש להדיח את הכוס כבקידוש, כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א היה עושה זאת בעצמו.

סדר ההבדלה

הבדלה

סדר ההבדלה

- א- את ההבדלה יש לעשות מעומד, ולהחזיק את הכוס ביד יין בשעת ברכה היין וההבדלה [רצו, טז].
- ב- כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מקפיד שכל הלהבות ידלקו [לקט הלכות].
- ג- מקפידים שהיין ישפך על גדותיו, ואחר ברכת מאורי האש מוסיף הרבי עוד יין [בקדש פנימה].

סדר ההבדלה

הבדלה

סדר ההבדלה

א- בשעת ברכת הבשמים, בשו"ע נפסק שיחזיק את הבשמים בימינו ואת הנר בשמאלו [רצו, טז],

ב- אך מנהג כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ברביס הוא – קודם ברכת הבשמים מניח את הכוס לגמרי, מנגב את ידיו במפית, מברך לעתים כאשר הבשמים בידיו ולעתים לא, אוחז את הבשמים בבידיו ומריח [השבת בקבלה וכו' עמ' 782, מעשה מלך עמ' 152].

סדר ההבדלה

הבדלה

סדר ההבדלה

א- אחר ההבדלה, יש לשתות מהיין עכ"פ מלא לוגמיו, למעשה נוהגים לשתות רב כוס. ויש להקפיד שישתה לפחות רביעית [שיוכל לברך ברכה אחרונה]

ב- אין נותנים לשומעים לשתות מיין ההבדלה [רצו,ו], ומקפידים שאחרים לא יישתו אחרים מזה, מלבד במוצאי יוה"כ, או בכוס של ברכה.

ג- אפשר לקחת חמר מדינה, אך עדיף לשתות יין ואפילו כוס חסרה, היה מעשה שכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א עשה הבדלה על מיץ ענבים.

סדר ההבדלה

הבדלה

אחר ההבדלה –

- א- את נר ההבדלה יש לכבות ביין שנשפך שיהיה נראה לכל שלא הודלק נר זה אלא למצווה [רצו,ה].
- ב- יש המקפידים שלא לשפוך יין מהכוס לכבות את הנר, אך היו פעמים שכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א שפך עוד יין לצלחת.
- ג- רלו"י אבי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א נהג להריח את נר ההבדלה, אך ברשימת מנהגי שנת תשג"ה כותב הרבי שאין מנהגנו להריח את הנר.

אחר ההבדלה

הבדלה

אחר ההבדלה –

- א- בנוגע למנהג כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א י"א שבביתו (עכ"פ) לא נהג להריח [בקדש פנימה],
- ב- אך היו פעמים ב770 שהיה נראה שמריח את נר ההבדלה [ראה מעשה מלך עמי 153].
- ג- 'קצת נוהגים לדלות מים בכל מוצאי שבת מהבארות או מהמעיינות לפי שאמרו חכמים שבארה של מרים שהיא בימה של טבריא היא מחזרת בכל מוצאי שבת על כל הבארות והמעיינות וכל מי שפוגע בה ושותה ממימיה מתרפא מיד מכל תחלואיו לכך נוהגין לדלות בכל מוצאי שבת כי אולי יזדמנו להם מבארה של מרים' [רצט, כ].

אחר ההבדלה

